

Църк. вѣстникъ
излиза всѣка седмица
приложението четири
пата

Година
Църк.
приложението
за България 10 лева, а
за странство 13 лева.

Единъ брой 15 ст.

Документътъ е годи-
нен и
всѣ
не се до-
праца
на
къе
се плаща
платъ по 20 ст.
гармондъ,
повторение по
15 ст.
неплатени писма не се
приематъ. — ржкописи
за величното издание
не се поварщатъ

11 Варна

свещ. Стефанъ Ганчевъ

О ИЗДАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ :

1. Едно посегателство — Д. Мишевъ.
2. Отвждъ осоиѣ на слѣпата страсть и отвждъ присоиѣ на модната идея. — Ст. Михайловски.
3. Психология на религията. — Свещ. Д-ръ К. Цъновъ.
4. Религията и дѣтето. — Б. Н. Балкански.
5. Мнѣния и отзиви. Моятъ отговоръ. — П. Чернаевъ.
6. Книжнина. Молитвата на дялгерина. — П. Розегеръ.
7. Вѣншенъ прѣгледъ.
8. Извлечение изъ писма и дописки.
9. Църковно-обществена лѣтопись.
10. Обявления.

Едно посегателство.

Въ Турция напоследъкъ се прие и утвърди съ султанско ираде новъ законъ за вилаетитѣ. Той е една голѣма стѣпка назадъ. Съ него Турската империя се връща въкове надирѣ. Съ него се посѣга върху вѣковни традиции. Съ него се отнема и правото на християнскитѣ духовни началници да участвуватъ въ идаре-меджлиситѣ, т. е. въ управнитѣ вилаетски, мютесарифски и казалийски съвѣти.

Това бѣ давнашна интимна мисль на младотурцитѣ, която тукъ, на сжщото това мѣсто¹⁾, се изнесе на нѣколко пжти, като се изтъкна, че на нея се работи и че се дебне моментъ да се озакони. Моментътъ дойде: ние се намираме прѣдъ свършенъ фактъ. Мисльта на младотурцитѣ е облечена въ законъ. Това е атентатъ върху вѣковното право на християнитѣ. Този атентатъ се извърши отъ днешното младотурско правителство съ тацитното одобрение на заседаващия турски парламентъ. Младотурскиятъ режимъ, окървавенъ и кървавенъ съ систематична изтрѣба на християнитѣ, сега посѣга на индивидуалитета на християнскитѣ народности: въ меджлиситѣ ще заседаватъ само отомани, но не и прѣдставители на народности. Това е последниятъ ножъ, който младотурцитѣ опитватъ съ всички сили да вбиятъ въ сърдцето и въ мозъка на християнитѣ, тѣхни поданици. Вседашенъ невѣзмутимъ свидѣтель и хронографъ на турскитѣ работи, Европа гледа хладнокрѣвно на това, което върши днешното турско правителство. Да, тя гледа съ сжщото спокойство, какъ турцитѣ играятъ сега на конституция, както гледатъ и прѣвъ изтеклия вѣкъ, какъ изкусно играха на реформи.

Разединени и враждебно настроени едни срѣщо други, християнитѣ, прѣдимно българитѣ, дадоха най-много мжченици и жертви при играта на реформи. Съзнали отчасти грѣшкитѣ въ миналото отъ разединението и враждитѣ си, съзнали нуждата и дълга да си дадатъ ржка, християнитѣ нѣма да се оставятъ вече нито да ги трѣбятъ турцитѣ, старотурци или младотурци били тѣ, нито да посѣгатъ върху вѣковнитѣ имъ права, нито пъкъ да ги задържатъ въ културата, на която тѣ сж първи и най-дѣйни пионери на Балканитѣ, нѣма да допуснатъ да ги задържатъ дори подъ условие, додѣто ги настигнѣли турцитѣ. Въ това съзнание за единодушенъ задруженъ отпоръ християнитѣ въ турската империя нѣма да манкиратъ на дълга си: тѣ дължатъ да протестираатъ срѣщо атентата върху тѣхното вѣковно право, който се прави съ новия законъ за вилаетитѣ. Правата сж отъ вѣкове. Тѣ сж дадени отъ покорителитѣ на Балканитѣ на цариградския патриархъ за всички православни християни безъ разлика на народность. Едно отъ тия права е и това, че прѣдставителъ на всѣка християнска община прѣдъ властта е духовниятъ началникъ. А съ религиозна община султанитѣ разбирали народностьта, която общината заедно съ вѣрата прѣдставява. Официални прѣдставители на християнскитѣ общини сж досега па и сега сж духовнитѣ началници, архиереитѣ. Последнитѣ сж не само вѣрски, но и политически прѣдставители въ Турция. Поради това и въ официалнитѣ турски актове тѣ се наричатъ милеть-башии (народни-началници). Като такива, тѣ или тѣхнитѣ намѣстници по право заседаватъ въ идаре-меджлиситѣ. Това право е принципъ, прокаранъ въ турскитѣ закони. Въ закона за вилаетитѣ отъ 1281 юлий 7 изрично стои, че религиознитѣ началници на немусулманскитѣ общини по право заседаватъ въ идаре-меджлиситѣ на вилаетскитѣ, санджашкитѣ и казалийскитѣ градове. Този принципъ е прокаранъ и въ устава, по който се управлява Цариградската патриаршия: Въ 9-ия членъ на този уставъ, утвърденъ отъ турското правителство, стои: „Споредъ приетия отъ страна на височайшето правителство редъ за състава на идаре-меджлиситѣ, мѣстнитѣ архиереи сж длѣжени да заседаватъ въ меджлиса на главния градъ на епархията си. Въ случай на болестъ и въ отсъствие тѣ изпращатъ духовно лице за свой замѣстникъ. Въ меджлиситѣ на казалийскитѣ градове тѣ назначаватъ така сжщо духовни лица за свои замѣстници“.

Колко важно е това право за християнскитѣ общини въ Турция и колко високо се цѣни то, имаме свидѣтелството на прѣдставителитѣ на великитѣ сили въ лицето на комисията, която въ 1880

¹⁾ Вижъ „Д. вѣстникъ“ брой 35, 1908 г. уводната статия, особено уводната статия „Църковнитѣ и граждански привилегии на христ. общини въ Турция“ брой, 43 1909 г.

г. изработи въ Цариградъ, съгласно 23 членъ на Берлинския договоръ, проектъ за реформи въ европейскитѣ вилаети. Въ 114 чл. на този проектъ е прокаранъ принципа за прѣдставителството на народноститѣ въ империята, за който е дума. Този членъ гласи: „Административниятъ съвѣтъ на окръга ще състои отъ мютесарифина прѣдседателъ, отъ неговия помощникъ, отъ мухасебеджията, отъ мюфтията, отъ духовнитѣ началници на религиознитѣ немусулмански общини и отъ шестъ члена, избрани отъ административнитѣ съвѣти на казитѣ“. ²⁾

Ето това право, прокарано въ турскитѣ закони, въ устава на Патриаршията и въ проекта на европейската комисия, се анулира съ новия законъ за вилаетитѣ. Занапрѣдъ архиепитѣ и тѣхнитѣ намѣстници прѣставатъ да бждатъ по право членове на идаре-меджлиситѣ. Новиятъ законъ е вече приложенъ: валиитѣ, мютесарифитѣ и каймаканитѣ затварятъ вратитѣ за владичитѣ и за тѣхнитѣ намѣстници въ идаре-меджлиситѣ. Въ Патриаршията и Екзархията сж постжпили оплаквания отъ респективнитѣ митрополити срѣщо новия законъ и срѣщо неговото прилагане. Намѣсто реформи на прѣдничави, намѣсто да разширятъ правата на християнскитѣ общини, младотурцитѣ посѣгатъ върху правата на християнитѣ, които дори Хамидъ респектираше, като привилегии, дарувани отъ турскитѣ султани. Това е само начало. Младотурцитѣ нѣма да се ограничатъ съ него. Подиръ опита, който правятъ и който, ако не сплоти всички християни, безъ разлика на изповѣдание и народност, въ единодушень и рѣшителень протестъ, тѣ ще отидатъ понататъкъ. Това е тѣхната интимна цѣль. Въ мисълта имъ е да ограничатъ патриархъ, екзархъ и владичи само въ църквитѣ и въ молитвитѣ. Въ мисълта имъ е да ги съблекатъ отъ всѣко политическо прѣдставителство на народа си, каквото вѣкове сж имали. Въ мисълта имъ е да окастрятъ правата имъ, като иззематъ изъ рѣцѣтѣ имъ и изъ тия на управнитѣ тѣла, съ които работятъ, всичко, което засѣга просвѣтата, поминъка, живота, имота, честъта, правата и свободата на паствата имъ. А съ всички тия въпроси духовнитѣ прѣдставители се занимаватъ. Християнскитѣ общини и училища сж автономни. Прѣдставителитѣ на тия общини ги защищаватъ въ идаре-меджлиситѣ и прѣдъ каймаками, мютесарифи, валии и министри. Доказателство за това сж самитѣ функции, съ които, споредъ законитѣ, сж прѣдоставени на идаре-меджлиситѣ. А тия функции, споредъ закона за вилаетитѣ отъ 1287 шеваль 29 (1870 г.), сж слѣднитѣ: меджлиситѣ се занимаватъ 1) съ пжтищата въ областъта, 2) съ ширене търговията, 3) съ подигане и разпространение просвѣтата, 4) съ разпрѣдѣляне и разхвърляне на данѣцитѣ, 5) съ нови данѣци, 6) съ подобрене земленитѣ култури, 7) съ стопанствата и пр.

Отстранень отъ меджлиса, архиепитея прѣстава да участвува въ изучванията и разискванията на въпроситѣ по всички изброени точки. А кой ще отрече, че тия въпроси не сж отъ първъ интересъ за населенята. Отстранень отъ меджлиса, архиепитея прѣстава да бжде прѣдставителъ прѣдъ властѣта на общината, на чело на която е поставень, съ други думи, прѣстава да бжде прѣдъ властѣта застжпникъ и ходатай, какъвто паството е навикнало да го счита. Това ще орони не-

говия авторитетъ и прѣдъ мѣстнитѣ власти и прѣдъ паството. А това именно и се гони съ новия законъ. Отстранени отъ политическата роля, каквато иматъ въ прѣдѣлитѣ на Турция, архиепитѣ постепенно ще губятъ значение, митрополитѣ ще прѣстанатъ да бждатъ срѣдища, отдѣто се управлява и ржководи просвѣтата и отдѣто се издига гласъ за защита правата на християнитѣ отъ общината. Но кой ще заеме мѣстото на архиепитея въ меджлиситѣ? Кой ще прѣдставява религиозно-просвѣтнитѣ интереси на общината прѣдъ властѣта? Тия въпроси се задаватъ, не да имъ се даде отговоръ, но да се изтъкне и подчертае, колко грозно е посегателството на младотурцитѣ и какви убийствени сетнини ще има то, както и колко голѣмъ дългъ иматъ всички християни въ империята, да реагиратъ. Касае се не за гърци или за българи. Засѣгатъ се всички християнски общини, голѣми и малки. Дори малкитѣ най-много. Християнскитѣ общини оставатъ безъ прѣдставители въ държавнитѣ управни институти. Намѣсто да отворятъ широко вратитѣ на тия институти за християнитѣ и за способноститѣ, младотурцитѣ ги затварятъ съ ключъ. Като не допускатъ християни на чело на администрацията, на правосъдието и на просвѣтата, като ги не допускатъ и въ изборнитѣ учреждения, младотурцитѣ, за гавра на Европа, дигатъ ножа на своя комитетъ „Обединение и Напрѣдъкъ“ да обезглавятъ християнскитѣ общини, за да ги направятъ безлична и пригодна материя за отоманството. Това е толкова печално, колкото и оскърбително, толкова дръзко, колкото и прѣдизвикателно.

Посегателството е фактъ. То нѣ е само срѣщо християнскитѣ общини, но и срѣщо самата Отоманска конституция, която, откакто възобновиха, младотурцитѣ само нарушаватъ. И когато 11 членъ на тази конституция, който изрично заповѣдва да се тачатъ привилегиитѣ на религиознитѣ общини въ империята, протестира подъ нозѣтѣ на младотурскитѣ управници, дългъ повелителень е на християнитѣ въ империята, да слѣятъ своя протестъ съ тоя на конституцията прѣдъ Европа.

Патриаршиитѣ и Българската екзархия сж протестирали единодушно и задружно срѣщо атентата върху едно вѣковно право. Остава и всички християнски общини да загърмятъ съ протести прѣдъ В. порта и прѣдъ Европа. Остава да поискатъ не само да се респектира тѣхното вѣковно право, като се анулира новия законъ, но и да се въведатъ въ европейскитѣ вилаети реформитѣ, каквито прѣдвижда и прѣдписва 23 членъ на Берлинския договоръ. . .

Д. Мишевъ.

Ст. Михайловски.

Отвѣдъ осойтѣ на слѣпата страсть и
отвѣдъ присойтѣ на модната идея.

Часть VI.

1.

Ако има питанье съпрегнато съ горестно безпокойствие — питанье което не може да възникне въ нашия духъ безъ да истрѣгне отъ него болезнено окханье — то е питаньто за произхода и края на човѣшкото същество.

²⁾ Les reformes et la protection de chretiens en Turquie par A. Schonoff. Paris, 1904, стр. 421

Кждѣ да търсимъ задоволителенъ отговоръ?
Кждѣ се крие истината?

Дали въ науката?

Уви! Науката е едно свѣтило което блѣсти предъ насъ по пътя на живота — но което не ни дава сили да извървимъ този пътъ.

Човѣкъ обладава ограничени чувства, ограничени срѣдства за разузнаване и изнамѣрване. Земята е посрѣдъ вселенната педя поле: въ този нищоженъ просторъ човѣшките опити сж незначителни.

Иначе казано, нищо не е така немошно като човѣшката наука.

Нема съмнѣние че ний достигаме да изучимъ много работи. Но що сж тѣ, въ послѣденъ анализъ? Прости размисления или възгледи върху начина по който еволюиратъ нѣщата.

Или, ако предпочитате подобно опредѣление, науката ни описва и разяснява вънкашния изгледъ на феноменитѣ.

Тя отговаря на въпроса какъ; но тя не може да отговори на въпроса защо, — понеже подиръ веѣко защо възниква друго ново до безконечностъ.

Предъ безконечността науката отстъпва.

Повтарямъ науката не е безполезна. Тя ни говори за веѣкакъвъ родъ енергия, — гравитация, топлина, електричество, животъ, метаморфози, — и прочее; но когато трѣба да се намѣри първоизвора на всички тѣзи енергии, когато трѣба да се открие резервоара на веѣка сила, когато стане нужда да се съчленятъ и свържатъ всички енергии и всички сили така дѣто да се образува една обща мощъ и да се формулира единъ общъ синтезъ — науката занѣмва.

Да, волею неволею, позитивната наука се задоволява съ чисто аналитически трудове; тя се губи въ безконечно множество отъ природни факти — тя се шири, прѣска и пилѣе — и много пъти нейната свѣтлостъ се помрачава.

Увѣнчанието на веѣки наученъ трудъ се намира, тѣй да рѣчеме, извънъ науката.

Иначе казано, за да извършимъ и формулираме краенъ и пълненъ синтезъ трѣба да извлѣчеме, отъ всестранното изучаване на природнитѣ работи, принципа на принципитѣ — закона на законитѣ; науката не отива до тамъ.

Синтезътъ за който говоримъ е синтезъ на вселенната — сирѣчь послѣдно слово и опредѣление на Великото Единство.

Единство науката не съзира никаждѣ.

Всичко върви отъ просто къмъ сложно, — думатъ Дарвиновци и Пастѣоровци.

И когато, интуитивно, тѣзи учени се досѣтѣтъ че раздроблението е принципъ на развала, че само цѣлостъ, съвокупностъ и общностъ сж принципъ на животъ безкраенъ, — когато, сирѣчь, тѣзи учени се досѣтѣтъ че всичко върви отъ сложно къмъ просто тѣ посочватъ съ прѣстъ къмъ божия храмъ и думатъ: „Тамъ е голѣмата истина която поправя и допълня нашитѣ малки истини!“

Човѣшкото същество е винжги било и ще си остане докрай религиозно!

2.

Най-потрѣбното нѣщо за човѣшкото същество е съзнаването на своитѣ свѣтли сждбини.

Да не гасне въ насъ свещенниятъ пламъкъ на надѣждата — когато настанватъ мрачни минути — ето каква трѣба да бжде първата ни грижа и длѣжностъ.

А подобна самоподкрѣпа е възможно само чрезъ религията на любовта и милосердието — чрезъ религията която бѣ основана тукъ, на земи, отъ Вогочеловѣка.

Тая религия — ний напразно бихме се опитали да я обсебимъ чрезъ хитроумни словоборства. Едно нѣщо само може да ни я даде — да я всади за винжги въ насъ — чисто сърце.

Когато диримъ въ сухия разсѣдъкъ основа за вѣрата — ний забравяме че божественото и безконечното се предугаждатъ на веѣка стѣпка — но никаждѣ не се съзира т и долавятъ.

Попитали едного арапина:

„— Какъ си достигналъ да вѣрвашъ че съществува Богъ? —“

Арапинътъ отговорилъ:

„— Като разглеждамъ пѣтчекитѣ низъ пустинята — азъ узнавамъ какви животни сж минжли по тѣхъ. Че има Богъ азъ узнавамъ като се вгледвамъ въ пѣтицата по които върви човѣчеството! —“

Да, само чистото чувство ни доближава до Бога — защото Богъ е върховното познание, защото Богъ е първообразната и първоначална истина — та за да се въздигнемъ до него трѣба да направимъ позивъ къмъ единственната човѣшка мощъ способна да премине веѣкакви граници — любовта.

3.

Послѣднийтъ терминъ или крайната цѣль на социалната наука е общото добротечие.

По задачата на общото добротечие още не е казано всичко.

Но вече ний знайме че веѣко социално подобриение е изразъ на едно подобриение въ публичния духъ и въ публичнитѣ нрави — понеже всичкитѣ човѣшки страдания и неволи произхождатъ отъ липса на взаимнопомощъ, отъ погазване на солидарността — отъ усилиане на автолатрията.

Съ други думи, ний вече знайме че социалниятъ въпросъ е вече въпросъ мораленъ.

Общото щастие е, прочее, въпросъ за пресъздаване на човѣшката психика.

И социалниятъ въпросъ ще бжде разрѣшенъ само въ деня когато всички людие ще обладаватъ такива чувства каквито би трѣбало да обладаватъ.

Въ сегашно време повечето хора наричатъ тегло и патила само теглото и патилата на плѣтъта.

За лишение кога се говори подразумѣва се лишения физически.

Вежщностъ, нема по грозна ницета, по болезненна голота — отъ онѣзи на сърцето.

Човѣкъ болува най тежко отъ язви невидими.

И страданията на тѣлото сж повечето пѣти послѣдица отъ безумствата на душата.

Можемъ даже да рѣчеме че болката е дѣщеря на заблуждението.

Нека прочее, въсправимъ мислящето човѣчество чрезъ единственното срѣдство за душевно въсправяне — чрезъ любовта.

Нека му покажемъ че добруване нема извънъ чувството на преданностъ, извънъ братскитѣ връзки.

Нека му дадемъ да разбере че личната избава е недостижима, — че само колективното спасение е осъществимо.

Да, щастieto е крайна цѣль човѣшка. Ала ний трѣба да пожелаваме щастие сами за себе си само когато то е съобразно съ върховния законъ.

А ето този върховенъ законъ.

— Твойтъ ближенъ—това сати; помогни му да добрува — и добрувай само чрезъ неговото добруване!

Това е догмата — върховната и всевъзковна човѣшка догма — на взаимнопокрѣплението.

Всѣка цивилизация, основана на материални ламтежи, клони къмъ индивидуалистично превъзdigане.

А всѣко превъзdigане на индивидуума е нечестиво.

„— Всѣки за себе си! —“ думать многома хора. Тази подумка произхожда отъ развода между грубата търговщина и евангелието.

А въ течението на вѣковетъ казанийтъ разводъ достигна да вземе характеръ на най отвратително коварство и насилие.

Него мнозина опредѣлятъ съ слѣднитѣ думи: експлоатация отъ човѣшки твари на човѣшки твари.

Онеправдани и огнетени много пѣти вдигахъ глава.

Тѣ казвахъ:

„— Погазени бѣхме; сега пъкъ ний ще погазимъ тѣзъ които бѣхъ ни погазили; сега е нашъ редъ да царуваме — всѣкой съ реда си! —“

Тѣ се мамѣхъ.

Тѣхното царуване траеше день до пладнѣ.

Революции вършени отъ името на индивидуалистичния култъ не сж давали — въ сички времена и въ всички страни — освенъ отрицателни резултати.

Великата френска революция какво докара? Замѣсти кръвното благородство, сирѣчь, аристокрацията, съ парично благородство, сирѣчь, съ плутокрация.

Защо това?

Защото казаната френска революция произхождаше отъ най долне чувство на самопоклонство у срѣдната народна класа.

„— Стани ти да сѣдна азъ! —“ ето какъвъ бѣше лозунгътъ на възбунтуваното френско буржоазно съсловие.

Вѣкове наредъ Франца се управляваше отъ барони, графове и маркизи. Робеспиеровци и Дантоновци поставихъ браздитѣ на управлението въ рѣцѣтъ на лихваритѣ и лихоимцитѣ.

И това което станъ въ Франца — повтори се почти на всѣкъдѣ изъ Европа.

За всички тѣзи лъжеобновления и лъжевъзраждания — тѣй както ги разбирахъ по прежнитѣ поколения — историята ще рѣче единъ день:

„— Тѣ бѣхъ едно люто мамило! Всѣко пресъздаване трѣба да почнува отъ пречистяване на духа. И една революция само е потрѣбна — една революция само е спасителна — една революция само е искана и благославяна отъ Бога — една революция само може да създаде епоха въ живота на човѣшкото същество — революцията на любовта! —“

4.

Въ развоая на народитѣ има само единъ елементъ на културна жизненность: религията.

Отрицанието откарва винаги къмъ провала; който вѣрва само въ плѣтски редъ — вѣрва само въ смъртъ!

Какво нѣщо е, въ послѣденъ анализъ, вървежа на човѣшкитѣ общества напредъ?

Нищо друго освенъ вървежъ къмъ благоденствие, къмъ блаженство.

А автолаторията — прѣвъ резултатъ на върпогазването и богоотстапленieto — не докарва никакъвъ родъ задоволство или наслада.

Человѣкъ — изоставенъ на своитѣ собствени сили — е неизлѣчимо слабъ, безвъзвратно обезнадѣженъ, мъченически безпомощенъ.

Който вижда въ себе си зачало и край на всичко — и който намира въ себе си съкращение на всичкитѣ язви и преходности — ще привърши непремѣнно своето поприще съ самопогнусяване и самоненавиждане!

Тайната на всѣко щастие е въ любовта. А любовъ нема извънъ вѣрването въ една върховна и велемоцна правда — сирѣчь въ една всееразумна любовъ.

Всички работници на мисълта сж думали че Богъ е любовъ. А това дословно значи че Богъ е душа на душитѣ — че Богъ е душа която доставлява любовъ на всичкитѣ души.

А самата дума любовъ що значи?

Доброта!

Доброта, то е съкращение на всички добродѣтели.

А по право — добродѣтель има само една — доброта!

И както казахме че тайната на всѣко щастие е въ любовта, — можемъ да кажемъ че тайната на всѣко щастие е въ добрината!

Въ плода на безвѣрието, въ грозната автолатория не може да има доброта — защото да бѣде човѣкъ добръ само къмъ себе си то значи да жаднѣе за всевъзтовна изнемога и истреба.

Да, онзи който величае само своето азъ, онзи който повсечасно се стреми да вмѣсти и абсорбира въ своето азъ всички добри работи — вижда наоколо си само врагове — счита себе си за всемирень враждебникъ.

Модусъ за проява на добрината има само единъ — самопожертвованието; ако умѣтъ се обогатява съ това що получава, — сърцето се обогатява съ това що дава Самопожертвование върши онзи който избира всичко що има въ себе си най хубаво, най чисто, най свѣтло, най благородно, най възвишено, най цѣнно, най мощно — и го раздава на дѣсно и на лѣво — раздава го безъ броене и смѣтане — раздава себе си тѣй да рѣкъ — раздава се тѣло и душа на алчущитѣ за милость и пощада.

Такъвъ човѣкъ бива християнинъ.

Той е нѣщо повече отъ християнинъ даже: той е първородна рожба на Исуса Христа.

Прочее, тайната на всѣко щастие като се намира въ любовта и въ добрината — намира се въ длъжността.

Който обича иска — а който иска може.

Свещ. Д-ръ К. Цѣновъ.

Психология на религията¹⁾

III

Прѣди да направимъ анализа на човѣшката религиозна психика, ще посочимъ на причинитѣ и условията, които способствуватъ появяването на всѣка религиозность. Тѣзи причини и условия може да сведемъ къмъ два основни пункта: 1. *Допускане реалното съществуване на Бога* 2. *Прѣдразположение къмъ религиозность.*

¹⁾ Вжъ „Ц. в.“ брой 2¹⁾, т. г.

Да разгледаме първото положение. Допускане *реалното* съществуване на Бога е една *първопоставка*, която се основава върху интуитивно-иррационалния елементъ на вѣрата. Силата на тази първопоставка се състои не въ това, че може теоретически да се докаже реалното битие на едно такова същество, а въ това, дѣто чрѣзъ известни прѣживявания сме заставени да приемемъ една такава първопоставка за обяснение фактитѣ на вѣрата. Тѣй че това положение се допуска не по силата на една логическа необходимостъ, а по силата на една фактическа наложителностъ. Обаче за теоретика си остава винаги отворенъ въпросътъ: Защо именно да бжде прието, че причината на религиознитѣ прѣживявания е една реална външна сила, а не една чисто вътрѣшна, субективна? Борбата около този въпросъ въ философията на религията е била винаги ожесточена, но безъ никакъвъ резултатъ.

Строгата увѣреностъ на религиозния човѣкъ въ Божия реалитетъ се основава изключително върху *особения характеръ* на самитѣ религиозни прѣживявания. Типичното тукъ за забѣлѣзване е това, дѣто, слѣдъ такива прѣживявания, той никога не се пита вече дали причината на това е било едно външно въздѣйствиe, или пъкъ е едно субективно състояние. Той просто вѣрва непосредствено, че това е едно Божие въздѣйствиe. Но нека да се забѣлѣжи, че дотолкозъ може да се говори за силата и значението на вѣрата, доколкото тя е непосредствена. Съдържанието на вѣрата търси една логическа подкрѣпа, обаче нейната специфична особеностъ и сила е продуктъ на инспирацията, която се налага на човѣка безъ доказателства. И съ това се обяснява историческия фактъ, дѣто никой религиозенъ гений не се е крѣпилъ въ вѣрата си чрѣзъ теоретически доказателства, както и никой пъкъ не е станалъ религиозенъ гений възъ основа на такива доказателства. Но за избѣгване едно недоразумѣние ще подчеркнемъ мисълта, че отъ това си твърдѣние ние никакъ не изпускаме изъ прѣдвидъ значението на познанието за съдържанието на вѣрата, само че отричаме положението каквото може да бжде причина на живата и дѣятелна вѣра.

За илюстрация като какъ може човѣкъ да усѣща Божие присѣствие и въздѣйствиe ще приведемъ нѣкои примѣри, вземени отъ книгата на Джемса „Die religiöse Erfahrung“, нѣмскиятъ прѣводъ отъ G. Wobbermin-a.

„Азъ още си спомнямъ нощта и самото мѣсто на хълма, дѣто моята дума се отвори за безконечното и дѣто се срѣщнаха двата мира — вътрѣшниятъ и външниятъ. Външната глѣбина се отзова на вътрѣшната, на глѣбината, която моята собствена борба отвори въ вътрѣшността ми; отвори се неизмѣримата глѣбина вънъ, която минава прѣдлѣтитѣ на звѣздитѣ. Азъ бѣхъ съ самия Него, който е сътворилъ мене, всичката красота на свѣта, и любовта, и грижата, но сжщо и изкушението. Азъ не го търсѣхъ, но усѣтихъ едно съвършено съединение на моя духъ съ негова. Всичко друго около мене потъна. Въ този моментъ не чувствувахъ нищо друго, освѣнъ една неизразима радостъ и блаженство. Невъзможно е да опиша напълно това прѣживяване. То бѣше като дѣйствиe на единъ голѣмъ оркестъръ, на който всичкитѣ отдѣлни тонове се сливатъ въ една хармония, която подбужда въ слушателя едно такова чувство, което възвишава душата и човѣкъ отъ възхищение едва ли не се прѣсва. Пълната тишина на нощта бѣше въ празнично мълчание. Мрачината обгрѣщаше едно явление, което толкозъ повече се усѣщаше, колкото повече се не виждаше. Тукъ азъ можехъ да се съмнѣвамъ толкозъ малко на Божие присѣствие, колкото и на моето. Да,

азъ чувствувахъ, ако това е възможно, себе си по-малко реално съществуващъ отъ него.

Най-дълбоката вѣра въ Бога и най-твърдото убѣждение за неговото съществуване се родиха тогазъ въ мене. Отъ тогазъ азъ се виждамъ издигнатъ на крилата на откровението и чувствувамъ близостта на Вѣчния. Таквозъ прѣживявание другъ пжтъ азъ не съмъ вече ималъ. Азъ вѣрвамъ, че тогазъ бѣше Богъ при мене и отъ Негова Духъ бѣхъ отново роденъ. Доколкото си спомнямъ, не стана никакво внезапно измѣнение въ моя начинъ на мислене и на моето вѣрване. Започна се само единъ разцвѣтъ на моето прѣдишно несъвършено убѣждение. Никакво разрушение, но едно бързо и чудно сигурно заключение. Отъ това врѣме никакъвъ диспутъ върху доказателствата за Божие битие не е вече въ състояниe да разколебае моята вѣра. Слѣдъ като усѣтихъ веднѣжъ присѣствието на Божия духъ, то за дълго врѣме не изгубихъ чувството на това присѣствие. И сега моето твърдо убѣждение за Божие съществуване е резултатъ отъ това усѣщане въ онзи часъ и отъ спомена за онова възвишено прѣживяване, както сжщо и отъ познанието, добито чрѣзъ четене и размисление, че нѣщо подобно е ставало и съ всички, които сж намѣрили Бога. Може да се нарече това нѣщо мистично и азъ съмъ съвсѣмъ малко запознатъ съ философията, за да мога да защитавамъ моето прѣживяване срѣщо този или какъвто и да билъ другъ упрѣкъ. Азъ чувствувамъ сжщо, че съ това мое изложение повече затъмнихъ, отколкото да разясня работата, обаче азъ я описахъ тѣй, както можехъ“.

Другъ по-характеристиченъ примѣръ :

„Имахъ отлично здраве. Бѣше вече шестиятъ день отъ нашето пѣтуване и всичко бѣше въ редъ. Прѣди единъ день дойдохме прѣзъ Vuet за Trient. Азъ не чувствувахъ никаква умора, нито гладъ, нито жажда; сжщо и моето душевно състояние бѣше нормално. Въ Forlag получихъ добри известия отъ къщи. Азъ нѣмахъ никакви опасения нито по отношение сегашното, нито по отношение бждащето, защото ние имахме единъ добъръ водачъ и никаква сѣнка отъ несигурностъ върху това кой пжтъ да вземемъ. Състоянието, въ което се намирахъ, мога най-добъръ да характеризирамъ като едно състояние на равновѣсие. Изведнажъ добихъ едно чувство като да съмъ излѣзълъ по-горѣ отъ себе си; азъ чувствувахъ Божие присѣствие (разказвамъ произшедствието точно тѣй, както си спомнямъ) като че неговата доброта и сила ме пронизваха до коститѣ. Моето възбуждане бѣше тѣй голѣмо, че азъ едвамъ можехъ да кажа на младитѣ хора да вѣрватъ напредъ безъ да ме чакатъ. Тогазъ седнахъ на единъ камѣкъ, защото не можехъ да стоя и бликнаха сълзи отъ очитѣ ми. Азъ благодаря на Бога, че ми даде прѣзъ живота едно такова познание за себе си, че взема моя животъ подъ своя защита и се омилюва на едно тѣй нищожно творение, на грѣшника, какъвто бѣхъ азъ. Азъ го молѣхъ усърдно моятъ животъ да бжде посветенъ отъ сега нататкъ за изпълнение на неговата воля. Азъ чувствувахъ негова отговоръ: да изпълнявамъ ежедневно въ смирение и бѣдностъ неговата воля и нему да прѣдоставя, нему Всемогъщему, дали нѣкога ще ме призове да свидѣтельствувамъ публично за него. Слѣдъ това екстазътъ започна полека да прѣминава; азъ чувствувахъ, че Богъ започна да оттегля вече своята общностъ, която имаше съ мене. Бѣхъ вече въ състояние да вѣрва по-нататкъ, само че полека, тѣй силно бѣше моето вътрѣшно възбуждане. Сжщо плакахъ азъ много минути непрѣкъснато, очитѣ ми бѣха отекли и затова никакъ не желяехъ да ме видятъ моитѣ съпътници. Състоянието на екстаза трѣбва да трая нѣщо 4

или 5 минути, макаръ и да ми се струваше много по-дълго това време. Съпътниците ме чакали 10 минути при кръста на Varine, но азъ се събрахъ съ тяхъ едва слѣдъ 25—30 минути, защото, доколкото си спомнямъ, казваха, че азъ съмъ ги задържалъ нѣщо около половинъ часъ. Впечатлението ми бѣше тъй силно, че при възкачването на височината се питахъ, дали е било върбце възможно Мойсей на Синай да е ималъ по-дружелюбно отношение съ Бога, отколкото азъ сега. Искамъ да прибавя, че Богъ въ екстаза нѣмаше никаква форма, нито боя, нито мирисъ, нито пъкъ бѣше нѣкакъвъ прѣдметъ за пипане; сжщо и неговото присѣствие не бѣше свързано съ нѣкоя опрѣдѣлена прѣдстава на кое мѣсто е той. То бѣше напротивъ, като че азъ самъ, чрѣзъ неговото присѣствие, бѣхъ се прѣобърналъ на едно чисто духовно сщество. Обаче колкото повече търся думи да изразя това, толкова по-ясно виждамъ невъзможността да опиша това прѣживяване, чрѣзъ нашия обикновенъ начинъ на изказване. Най-подходящиятъ изразъ за това, което азъ опитахъ, въ заключение е: *Богъ ми бѣше близо, макаръ и невидимо; азъ не го усѣтихъ чрѣзъ моитѣ сътивя, обаче присѣствуваше* (стр. 62—64). Други примѣри. „Богъ има по-голяма реалностъ за мене, отколкото каквато и да е мисль, прѣдметъ или пъкъ личностъ. Азъ чувствавамъ ясно неговото присѣствие и то толкова по-ясно, колкото повече живѣя въ съгласие съ неговитѣ заповѣди, които като че сж написани въ сърдцето и въ душата ми. Азъ го еднакво усѣщамъ както въ слънчевия лжчъ, така и въ дъжда. Моитѣ чувства мога да характеризирамъ съ тѣзи думи: страхопочитание съ чудно спокойствие. Азъ му говоря и го възхвалявамъ като да е мой другаръ и нашата общностъ е възхитителна. Той ми винаги и винаги отговаря и то често по такъвъ ясенъ начинъ, че менъ се струва какво моето ухо схваща звука на неговитѣ думи, обаче обикновено посредствомъ силни душевни впечатления. Често пжти ми показва Богъ нови страни на разглеждане отъ нѣкое мѣсто на писанието и съ това ми показва своята любовь и грижа за моето добро. Сжщо мога да посоча хиляди примѣри за такава грижа: относително училищни работи, социални въпроси, финансови затруднения и много други тѣмъ подобни. Чувството, че ние сме свои единъ на другъ, никога не ме напуска; то е една всѣгдашна радость, безъ която животътъ ми щѣше да бжде съвсѣмъ нищо, една праздна, безгранична и непроходима пустиня“.

„Богъ за мене е нѣщо съвсѣмъ реално“, пише единъ 27 годишенъ момъкъ, „азъ му говоря и получавамъ често отговори. И когато се моля за неговата помощъ, то ми дохождатъ веднага мисли, които биватъ различни отъ тѣзи, които имахъ до сега. Нѣщо прѣди една година се намирахъ въ едно голѣмо затруднение. Въ началото бѣхъ смутенъ, но не дълго — слѣдъ дватри часа — чувамъ ясно думитѣ на писанието: Прѣдстави всичко менѣ. И всѣкога, когато мисля за моето нещастие, чувамъ тѣзи думи. Азъ вѣрвамъ и никога не съмъ се съмнѣвалъ въ Божието сществуване и той никога не е изчезвалъ отъ съзнанието ми. Богъ често пжти правѣше едно явно вмѣшательство въ моитѣ работи и азъ всѣкога чувствавамъ неговото ръководство, даже и въ съвсѣмъ малки нѣща; два или три пжти съмъ бивалъ принуденъ да приемамъ нѣща, които бѣха право противоположни на моитѣ намѣрения и планове“.

Думи на едно 17 годишно момче: „Понѣкога, когато съмъ въ черква на Божествената литургия, имамъ чувството като че Богъ стои отъ дѣсната ми страна и ми пѣе и говори въ пѣсни духовни. Тогазъ ми се стру-

ва, като че седя до него, прѣгръщамъ го и го цѣлувамъ. И когато приемамъ прѣдъ олтаря Св. Причастие, то опитвамъ да се възвися духомъ до него и обикновено усѣщамъ неговото присѣствие“.

„Богъ ме заобикаля като физическа атмосфера. Той ми е по-близкъ, отколкото моето собствено дишане. То е дѣйствително тъй: въ него живѣя, движа се и съмъ“.

„Дохождатъ времена, когато ми се струва, че стоя и говоря съ него. Тогазъ получавамъ отговори на моитѣ молитви и то често непосредствено въ откровението на неговото присѣствие и сила. Другъ пжтъ ми се пъкъ струва, че Богъ стои тъй далечъ отъ мене, но това е бивало винаги моя собствена грѣшка. —

„Азъ имахъ усѣщане за едно силно и сщеврѣменно успокоително присѣствие, което ме обладаваше. Понѣкога ми бѣше тъй, като че Богъ ме обгрѣщаше и подкрѣпяваше“ — (стр. 66—68).

А най-силни сж примѣритѣ отъ църковната история: обрѣщането и видѣнията на ап. Павла, прѣживяванията на църковнитѣ отци и светии и на много други религиозни хора.

(Слѣдва)

Б. Н. Балкански.

Религията и дѣтето.¹⁾

XI

Прѣдстои ни да разгледаме срѣдствата, чрѣзъ които може да се постигне цѣлътa на религиозното възпитание на дѣтето въ училището. За домашното религиозно възпитание изтъкнахъ мислитѣ на бѣлѣжития славянки педагогъ А. Коменски, който учи, че първоначалната религия на дѣтето е религията на сѣмейството и на племето. Въ домътъ родителитѣ сж първитѣ религиозни учители и жреци на дѣцата.

Понеже личността на дѣтето се развива най-бърже и съзнателно въ училището, то слѣдва, че *личния факторъ* трѣбва да играе главна роля при първоначалното училищно религиозно възпитание.

Днешното дѣте не може да изпитва такава чувство на зависимостъ отъ силитѣ на природата, както това е било въ първоначалнитѣ форми на религиозното поклонение, но и днесъ у него ние можемъ да наблюдаваме сжщата тенденция да олицетворява слънцето, мѣсеца, вѣтърътъ, и дъжда. То е пристрастено къмъ фантастичнитѣ приказки и разкази за разнитѣ чудеса. Ето защо съ право трѣбва да считаме, че първата религиозна духовна храна на дѣтето сж митовѣтъ, естествената история, приказкитѣ и разказитѣ. Едни отъ модернитѣ учители отричатъ значението на приказкитѣ за нравственото и религиозно възпитание на дѣтето, но това миѣние е погрѣшно и неоснователно. Тѣхния прѣждеврѣмененъ рационализъмъ затѣмнява прѣдъ очитѣ на дѣцата живитѣ образи на героитѣ отъ християнската история.

Много нравствени въпроси при първоначалното възпитание на дѣцата ще трѣбва да се свържатъ съ разказитѣ отъ библията, посредствомъ които въ тѣхната душа започва да се образува прѣдставление и понятие за Бога и неговитѣ дѣла.

Английскитѣ педагогъ Барнсъ²⁾ е правилъ изслѣдвания върху „идеалитѣ“ на дѣцата, отъ които узналъ какви сж прѣдставленията имъ за Бога. Той намѣрилъ, че между английскитѣ дѣца 7% момчета и 14% момич-

¹⁾ Вижъ „Ц. в.“ бр. 14, т. г.

²⁾ Earl Barnes, Studies in Education. т. II.

чета избиратъ Бога или Христа като свой идеалъ. Сжщитѣ излѣдвания били направени въ Единбургъ, дѣто резултатитѣ били сжщитѣ. Отъ 698 отговора 64% посочватъ качествата на Бога, а 49% неговитѣ, на Христа дѣла. А мотивитѣ и прѣдставленията за тази мотивировка сж взети безпорно отъ познанията, придобити въ домътъ и училището. Това ни убѣждава въ факта, че религиозното възпитание на английскитѣ дѣца въ домътъ и училището е поставено на здрави начала.

Слѣдъ първоначалния митически периодъ на дѣтското душевно развитие, главния материалъ за религиозното възпитание трѣбва да се вземе отъ библията. Тя съдържа материали, които се съгласуватъ съ изискванията на учението за културно-историческото развитие на човѣчеството.

Станлей Халлъ¹⁾ казва :

„Нашата Библия ни рисува най-богата и разнообразна картина на „човѣшката душа“. Вѣхтия завѣтъ започва съ първосъздадения космосъ; слѣдъ това минава къмъ земеделската и овчарска стадия на Каина и Авела; къмъ героическата епоха на Аврама, Исака, Якова, Мойсея и Исуса Навина; къмъ царството на Саула, Давида и Соломона; къмъ епохата на законността и справедливостта; къмъ появяването на пророцитѣ и т. н. Въ този разнообразенъ материалъ избухватъ всичкитѣ човѣшки страсти: страхъ, гнѣвъ, ревностъ, ненавистъ. Това е епохата на дисциплината и властта. Слѣдъ това иде юношеския Новъ Завѣтъ, съ неговитѣ алтруистически мотиви и най-послѣ — философската стадия на ап. Павла. Всичко това е разположено въ педагогическа послѣдователностъ, която ако нарушимъ, ще се изгуби психологическата връзка и нѣма да се получи строго опрѣдѣлената религиозно-възпитателна цѣль“.

XII.

Споредъ изтъкнатата отъ Ст. Халлъ учебно-възпитателна система, Вѣхтия Завѣтъ трѣбва да дава главния материалъ за религиозното възпитание и обучение въ първитѣ училищни години. Като излѣзе отъ първия митически периодъ, дѣтето се намира въ една духовна степенъ на развитие, която подхожда на епохата, когато народитѣ сж се групирвали въ племена и съюзи; когато политестическитѣ прѣдстави отстѣпили мѣстото си на монотеизма; когато Богъ се е считалъ като висша сила, управляеща човѣчеството по опрѣдѣлени закони. Въ тази стадия дѣтето се намира подъ влиянието на законитѣ и властта. Ето защо, само чрѣзъ тѣхъ тѣ могатъ да се управляватъ. Обичаитѣ и традицията сжщо така иматъ голѣмо влияние, ето защо при всѣки единъ урокъ по *Въроучение* трѣбва да се свързватъ елементи и отъ *Нравоучение*.

Къмъ дванадесетгодишната си юношеска възраст дѣцата проявяватъ наклонностъ да се организиратъ въ разни групи и дружески общества. Тази имъ наклонностъ може да се използва за постигане религиозно-нравственитѣ задачи на училището, понеже е доказано, че въ тази възраст религиознитѣ чувства у дѣцата още повече се усилватъ. Това е доказалъ английския педагогъ Lancaster, чрѣзъ своитѣ изслѣдвания. (*The Psychology and Pedagogy of Adolescence*. 1897 г. т. V).

Отъ изслѣдванитѣ 598 юноши, Ланкастеръ намѣрилъ 518 на 12 години, които изпитвали извънредно усиленни религиозни чувства и наклонности. Той твърди, че отъ тази 12 год. до 20 год. възраст у младежта религиозното чувство се пробужда по-силно, като се подкрѣпя и отъ развиващитѣ се чувства и наклонности къмъ художествата, музиката и др. Безъ никакво принуждение въ

дѣтската душа, религиозното чувство се пробужда сжщо така естествено, както изгрѣва слънцето.

Нравственитѣ, естетическитѣ и умственитѣ интереси въ тази възраст значително се усилватъ, а всичко това влияе и върху религиозното възпитание на юношитѣ. Съ развиване на *личността въ юноша*, развива се и неговата всецѣла душевна природа, което прѣдизвиква *развитие — промѣна и кризисъ* въ религиознитѣ чувства и наклонности въ юношитѣ. Тука въ училищния животъ на ученицитѣ отъ тази възраст спада и трудната задача на истинскитѣ учители-възпитатели да помирятъ религията съ науката, вѣрата съ дѣйствителността.

На помощъ на училището въ тази трудна работа трѣбва да дойдатъ външнитѣ свободни религиозни организации, като напр. зараждаещитѣ се у насъ християнски православни братства и др. дружества съ религиозно-нравствени задачи.

И тѣй, въ изложенитѣ до сега наши мисли, читателтъ трѣбва да е разбралъ интимното ни желание въ го убѣдимъ, до колкото това ни е било възможно, въ слѣднитѣ основни положения :

1. Че по природа дѣтската душа е религиозна. Както всички други хуманитарни чувства, на първо мѣсто *религиозното чувство* е една отъ главнитѣ цѣнни заложби въ дѣтската душа;

2. Съ постепенното развитие на дѣтската душевна природа, религиозното чувство прѣминава въ *религиозното съзнание*;

3. Начало на религиозното възпитание се полага въ домътъ, отъ родителитѣ. Тамъ, съ помощта на подходящи възпитателни срдства, каквито А. Коменски и др. педагози прѣпоръчватъ, религиозното чувство и религиозното съзнание се взаимно доразвиватъ и допълватъ;

4. Всички бѣлѣжити педагози подчъртаватъ истината, че първа, естествена и правдоподобна религия за дѣтето е и трѣбва да бжде религията на родителитѣ и на неговия народъ;

5. Въ домътъ на дѣцата се дава основа на религиозното му *възпитание*, а въ училището то се разширява и запълва чрѣзъ религиозното *образование*, което използва учебнитѣ материали отъ Стария и Новия Завѣтъ, съобразно възрастта на учащата се младежъ;

6. За да могатъ домътъ и училището да постигнатъ своитѣ задачи досежно религиозното възпитание на младежта ни, тѣ трѣбва да бждатъ усилено и съзнателно подпомогнати отъ обществото, държавата и частната инициатива.

Само така ще можемъ да запазимъ вѣрата у народа си, която вѣра дѣцата ни таятъ въ глжбочинитѣ на сърдцата си и която тѣ ще трѣбва да прѣдадатъ като единственъ цѣненъ даръ и сжщо наслѣдство на идещитѣ поколения. (Край).

Мнѣния и отзиви.

Моятъ отговоръ.

Подъ горното заглавие г. П. Чернаевъ изпраща отъ г. Русе отговоръ по запитването до него, което намѣри мѣсто въ брой 22 на „Ц. в.“. Като пропускаме частитѣ, които не сж въ прѣка връзка съ запитването, както и надумкитѣ срдшо „Ц. в.“, задѣто не билъ напечаталъ телеграмата до Н. Блаженство и отговара на послѣдния, които билъ изпратилъ, помѣстяме изцѣло безъ промѣна само *втората* точка на отговора:

„Не е вѣрно, че свещ. К. Терзиевъ е подписанъ

¹⁾ Stanley Hall, Adolescence, т. II стр. 360.

на телеграмата до Екзарха без негово знание и съгласие. Напротивъ, подписанъ е отъ менъ по изричната негова молба, защото въ момента телеграмата не бѣше при мене, за да се подпише самъ. Телеграмата съ една часть отъ подписитѣ, между които и подписа на този свещеникъ, бѣше печатана на връмето въ всички софийски вѣстници, така че свец. К. Терзиевъ, ако не считаше подписа си за свой, трѣбваше да оповѣсти това веднага и публично. Той не стори това и, нѣщо по-вече — въ продължение на мѣсець и половина при лична срѣща съ менъ, той никога не повдигна въпросъ за истинността на подписа си, напротивъ бѣше съ менъ най-привѣтливъ и любезенъ. Когато митроп. Василий изгони изъ дома си и лиши отъ благословение свец. Н. Тончевъ и Дяконъ Петъръ п. Стефановъ, когато отказа да служи съвмѣстно съ тѣхъ, по причина че подписали сжщата телеграма до Екзарха и когато стана скандала въ църковния олтаръ по сжщия поводъ между митроп. Василия и свец. Н. Тончевъ, свец. К. Терзиевъ вече бѣше се отказалъ прѣдъ владиката и прѣдъ протосингела отъ подписа си и бѣше гръгналь по лошъ пхтъ. Но, прѣдизвиканъ отъ свои събратя — духовни лица — въ Управителния съвѣтъ на братството, вече слѣдъ мѣсець и половина, сжщиятъ свещеникъ, за голѣмо мое оцедване, се отказа и въ мое присѣствие и — нѣщо повече многократно, прѣдизвикателно и дрѣзко заяви: „Лъжешъ, лъжешъ лъжешъ“... Възнегодувалъ противъ таковото безчестие на единъ свещеникъ, азъ го изобличихъ и го приканихъ къмъ опомняне и замлъкване, може би, нервно, както се изразява запитвачтъ, но затова пкъ заслужено. Но „дигане“ и „махане“ съ линия *за ударъ* — такова нѣщо не е имало. За подкрѣпа на този фактъ подаль съмъ заявление до управителния съвѣтъ на братството, непосредственъ свидѣтель на станалото, да протоколира тази печална случка и да я изнесе незаиниересовано на обществена прѣцѣнка“.

Отговоръ на г. П. Чернаевъ иде на връме. Той не е пленъ, ала и такъвъ, какъвто е, спомага да се разкрие истината, съ която се играе, за да се заблуждава.

Фактитѣ сж тѣзи. Въ гр. Русе става събрание. На него говори г. Пасаровъ, варненски адвокатъ, по единството на църквата, което било застрашено. Взема се, по прѣдложение на прѣдседателя на събранието, резолюция. Рѣшава се резолюцията да се подпише отъ участничитѣ на събранието и да се съобщи телеграфически на Н. Блаженство екзарха. Всичко това, отъ гледище на публичнитѣ събрания, е редовно. Нередовността почва те първа. Телеграмата се съставя и разнася изъ града за подписъ. Разнася я г. Чернаевъ. Ала въ нея внасятъ подписитѣ и на лица, които не сж участвували въ събранието. Такова лице е свещеникъ Терзиевъ... Отива се и още по-далечъ: внася се подписа и на лица, които не сж присѣствували на събранието и които, като имъ се поднепа за подписъ телеграмата, отказали да я подпишатъ, понеже тя се изпраща отъ име на присѣствувалитѣ въ събранието. Мотивирали, че отказътъ имъ налага коректността. Такова отказало и послѣ подписано съ телеграмата лице, казватъ, е единъ отъ братията Бъклови видни търговци и уважавани граждани въ градъ Русе. „Свещеникъ Терзиевъ е подписанъ по изричната негова молба“, отговаря г. Чернаевъ. Но фактъ е, че той не е присѣствувалъ на събранието, не е се подписалъ самъ, отрича още, че молилъ да бѣде подписанъ. Добрѣ. Ами втория фактъ — подписването името на г. Бъклевъ при неговия тѣй вѣжливъ и тѣй благороденъ отказъ, заявенъ лично на г-нъ Чернаевъ?

Некоректността не се изчерпва съ това. Тя продължава. Тя е и къмъ Н. Блаженство. Нему се праща телеграма, въ която подписалитѣ го увѣряватъ, че сж присѣствували *всички* и рѣшили, когато *всички* не сж присѣствували и рѣшавали заедно. Това е неуважение и къмъ истината и къмъ лицето, на което се говори. Ала това неуважение е дѣло не на подписанитѣ не присѣствували, но на оня, който ги е подписалъ и си играе съ подписитѣ имъ, както си играе съ истината.

Може да се върази, че това сж дребни работи и че телеграмата си остава фактъ. Като пропускаме фактическата страна на телеграмата, дължимъ да заблѣжимъ, че е въпросъ дали изтъкнатитѣ сж дребни работи и дали тѣ сж оправдани отъ гледище на коректностъ и мораль. Безспорно е, че нѣма два критерии за коректностъ, нито за волната честностъ въ постѣжитѣ, нито за мораль. Особено тѣ не могатъ да бждатъ дребни въ конкретния случай, когато е за въпроси отъ такава важностъ и за постѣжки на възпитателъ. Фактитѣ сж доста печални. Констатираме ги. Констатира ги и самъ отговора, който помѣтяме. Остава да се провѣри прѣдварително всичко. Това е въ дълга и въ компетентността на други.

Колкото за телеграмитѣ, тѣ не се помѣстиха, защото бѣха изпратени безъ писмо и безъ блѣлѣжка, кой ги праща. Ще се съгласи г. Чернаевъ, че ако бѣха помѣстени, „Ц. вѣст.“, подиръ разкритията, които изнасятъ сега, какъ сж подписани, би билъ некоректенъ спрѣмо Н. Блаженство, спрѣмо св. Синодъ и спрѣмо истината по единството на църквата...

Бъл. ред.

КНИЖНИНА.

П. Розегеръ.

Молитвата на дюлгерина

(Разказъ).

Прѣдпразднично почитване... Това наказание, наистина, ще сж измислили богатитѣ хора, които има какво да чистятъ, но пкъ е извѣстно, че бѣднитѣ се отличаватъ съ всевъзможни пороци и, между другитѣ, единъ отъ тия пороци — е завистта. Тѣ непрѣмънно искатъ, щото и тѣхнитѣ работи „да не бждатъ по-злѣ отъ хорскитѣ“, та затуй и тѣ залавятъ да чистятъ, макаръ въ сжщностъ да нѣматъ какво да чистятъ.

Току-що се привърши подобно почитване въ изба-та на селския дюлгеринъ.

Настѣпваше Рождество.

Единствената маса въ едничката стая бѣ покрита съ чиста, макаръ и закърпена, бохча. Връзъ нея бѣ турено разпятието, а прѣдъ него — запалена воценица и чаша съ светена вода, въ която бѣ потопено малко клонче, отчеснато на св. варваринъ день. Споредъ повѣрието, пѣпкитѣ на такова клонче се разпукватъ на бждни вечеръ у тогова, комуто бждащата година носи щастие...

Жената на дюлгерина стоеше до прозореца, потънала въ молитвено настроение. Всичко е тихо, и само отвѣнъ прозорцитѣ упорито вѣялицата вие.

Отеднѣжъ въ кѣщи се потропа. Дюлгеринътъ ритна на сънъ стѣната.

Жената скокна и приближи спящия.

— Я чуй! безобразникъ, антихристъ, ставай, какво си захопал!

Той отвори очи и очудено загледа жена си.

— Азъ да хлопамъ! И тази добра! Че азъ прѣзъ всичкото врѣме спѣхъ, и нима хората хлопатъ насънъ?

— Ако ти самъ не искашъ да се молишъ, то поне не бъркай на другитѣ.

— Мигаръ ти прѣча?

— Разбира се. Тропашъ съ крака и ржцѣ по стѣната и хъркашъ, като че ли три пили работятъ въ стаята.

— Да, не бива да се пили на бждни вечеръ, — съгласи се той и седна въ кревата.

— По-добрѣ е да се помолишъ Богу, отколкото да говоришъ глупости. На, вземи молитвеника.

— Има врѣме. Щомъ зачука църква — ще започна да се моля. А сега искамъ да спя — уморихъ се съ тия срочни работи.

— До кой редъ си дошълъ, я помисли! Настъпва светата нощъ, а пъкъ ти безбожничишъ.

— Че какво лошо правя?

— Но и нищо добро. Хайде, въ дѣлниченъ день, отъ работа, може да се разбере, че не ти остава врѣме за молитва, а сега — въ свободното врѣме — трѣбва да помислишъ и за душата си.

— Я прѣстани, моля те. Цѣла седмица работя, безъ да подвия кракъ, та — нещѣш ли — и въ праздникъ улови, че прави поклони! Че въ манастиръ ли живѣя или дѣ? Пъкъ и тамъ, казватъ, се молятъ, молятъ, па прѣстанатъ и заловятъ друга работа.

— Имай страхъ отъ Бога, безбожничко н'едни! Моли се Спасителю. Той, нашиятъ Татко, слазя днесъ на грѣшната земя... Господи, Боже! Съ насъ да прѣбжде силата кръстна!

За мигъ въ стаята притъмнѣ досущъ, сѣкашъ отъвнѣ нѣкой покри прозореца съ черъ платъ. Сетнѣ се чу гръмъ и особно силна буря.

Дюлгеринтъ се приближи до прозореца, разстопи съ дѣха си по замръзалия прозорецъ едно малко кржгче и погледна прѣзъ него. Отъ елхата, що растѣше до самия прозорецъ, бурята изчеснала единъ голѣмъ клонъ.

— О, Господи, Владико небесни! — промълви жената.

— Туй не е на добро: прѣзъ новата година нѣма да бждемъ щастливи.

— Ако те грабне караконджо — разбира се, нѣма да бждемъ щастливи! — добродушно отвърна дюлгеринтъ.

— Добрѣ, днесъ нѣма да ти говоря. А слѣдъ празника ще видимъ кого ще грабне караконджо! Безбожникъ!

Тя се приближи до чашата съ светена вода, отпи глътка и напръска мжжа си. Тоя отначало се сепна отъ тая ненадѣйностъ, но сетнѣ съ силни клетви откачи шапката и кожата си и избѣга отъ избата. Току при входа той се сблъска съ своя съсъдъ и се върна съ него въ стаята.

(Слѣдва.)

Внѣшенъ прѣгледъ.

Цариградската патриаршия. *Отговоръ на царир. Патриархъ Йоакимъ на писмото на Волинския Архиепископъ Антония по грѣцко-българското църковно споразумѣние.* Познато е на читателитѣ ни, че миналата година Високопрѣосвещениятъ Антоний,

архиепископъ Волински, виденъ иерархъ на руската църква, бѣ отправилъ писмо до цариградския патриархъ Йоакима III, въ което ни наричаше насъ, българитѣ, схизматици и прѣдлагаше единъ съвсѣмъ несправедливъ и невъзможенъ начинъ за уреждане на спора ни съ цариградската патриаршия. Това писмо на архиепископа Антония направи впечатление у всички, които се интересуватъ отъ дѣлата на православната църква и милѣятъ за мира и благопрѣуспѣването ѝ. На него бѣ обърнато особено внимание и въ Русия и у насъ. На свое врѣме ние прѣдадохме това писмо дословно въ „Ц. в.“, както и не еднажъ помѣстихме въ послѣдния и бѣлѣжки по това писмо.

Патриархъ Йоакимъ III е изпратилъ слѣдния отговоръ Архиепископу Антонию:

„Йоакимъ, по Божия милость архиепископъ на Цариградъ и вселенски патриархъ.

„До Прѣосвещенѣишия архиепископъ Волински, въ св. Духъ възлюбленъ братъ и съслужителъ на наша мѣрностъ, Киръ Антоний! Благодаръ и миръ отъ Бога да е на Ваше Прѣосвещенство.

„Своеврѣменно като получихме писмото на възлюбления отъ насъ Ваше Прѣосвещенство, прочетохме го съ особено внимание. Да ни изпратите това писмо сж Ви побудили слуховетѣ за прѣдстоящото възвръщане къмъ църковно единство на българитѣ, които се намиратъ въ раздѣление и схизма (за съжаление) въ продължение на четиредесетъ години.

„Достодѣлно като почетохме пълното съ особена ревностъ и много любовь и прѣданостъ къмъ църквата мнѣние, изказано отъ Васъ, охотно и отъ своя страна се побуждаме да изкажемъ слѣдното. Когато настъпи желаниятъ наистина моментъ, отъ Църквата ще се покаже всѣкога присъщето ѝ благосклонно и основано на каноничнитѣ начала снисхождение зарадъ устроение дѣлата на единение и единодушие, — тѣй щото при дарованото ни прѣвисоко, прѣчестно, отъ Бога изходящо, надлежно и полезно съдѣйствие, не може никакъ да се покаже отъ насъ съпротива въ това дѣло. Ала неизвѣстно е — до колко близъкъ или далеченъ е тоя моментъ, понеже не отъ насъ и не отъ нашата църква той зависи (макаръ искрено да го желаемъ и да се молимъ за него), а отъ други, както е извѣстно, зависи поспѣшението въ изпълнението на това дѣло. Не сж безизвѣстни различнитѣ вѣнкашни и съвсѣмъ не отнасящи се до църквата поводи, които послужиха главно основание за самата поява на раздѣлението — (и тия поводи) и до сега още напълно не сж се отстранили. Но, при все това, ние славимъ Бога, че сега по-живо, отколкото по-рано се показва съчувствие къмъ единение и любовь, което възпламенява и възбужда навсѣдъ душитъ. И ние никога не прѣставаме съ всичкото си сърдце и съ всичката си мисль да се надѣмъ и да се молимъ съ любовь и желание за по-добри врѣмена и да ги очакваме. Понеже едно е у насъ желанието, — всичко по апостолското благовъстувание „съ истинска любовь да растемъ по всичко въ Оногова който е Глава, — Христосъ, отъ Когото цѣлото тѣло стройно сглобено и свързано чрѣзъ всички дарувани връзки, при дѣйствието на всѣки членъ споредъ силитѣ му, нараства, за да се съзижда въ любовь (Ефес. IV, 15—16).

„Съ любовь като съобщаваме това на възлюбления Ваше Прѣосвещенство, заедно съ туй привѣтствуваме Ви дружески въ настоящитѣ свети празници, моляйки се сърдечно за всичко най-добро за Васъ и за Вашето благочестиво паство, а най-вече за спасение отъ Бога, благодаръта и безмѣрното милосърдие на Когото да бжде съ Ваше Прѣосвещенство.

1911 г., януари 4, Иоакимъ, Цариградски патриархъ, възлюбленъ въ Христа братъ“.

Извлечение изъ писма и дописки.

Братска покана. Н. Благоговѣйство свещ. *Н. Д. Тулешковъ* отъ г. *Търново* моли да дадемъ мѣсто въ „Ц. в.“ на слѣдната *братска* покана къмъ семинаристѣтѣ, свършили Самоковското богословско училище прѣзъ 1912 г.

„Драги другари,

Извѣстно Ви е отъ първата ми покана, че тази година, по случай десетгодишнината отъ раздѣлата ни, се урежда имтимна срѣща между насъ, бивши съученици. Болшинството отъ Васъ се отзова благоприятно. Значи, съ Божия воля, срѣщата ще стане.

Ето нѣкои подробности.

На 9 юлий слѣдъ обѣдъ нека всички, които желаятъ да участвуватъ въ срѣщата, се намѣрятъ въ зданието на свещенишкото братство въ София, при църквата „Св. Кралъ“. Тогава болшинството ще нареди подробно кога гдѣ ще ходимъ. Смѣтамъ на 10-й да прѣкараме въ София, на 11-й да пжтуване къмъ Самоковъ, на 12 въ Самоковъ и околността, а на 13 разотиване.

За да не изгуби срѣщата ни интимния, невинния си характеръ, отъ нея е изхвърлено всичко, което може да попрѣчи на тоя ѝ характеръ: никакви реферати, официалности или желаня за демонстриране по какъвто и да било въпросъ, особено срѣщу властѣта. Това послѣдното нека се има прѣдъ видъ отъ тия, що се страхуватъ, че отпускъ не ще имъ се даде. — Братскитѣ разговори всичко ще замѣнятъ.

гр. Търново, 11|VI, 1911 г.

До виждане Вашъ свещ. *П. Д. Тулешковъ*.

Църковно-обществена лѣтопись.

Висшето богословско училище. Въ едно отъ послѣднитѣ си заседания св. Синодъ се е занималъ съ деталнитѣ планове и съ поемнитѣ условия за палатата на Висшето богословско училище. Плановетѣ сж изработени отъ познатия архитектъ г. Грунангеръ, който е строилъ Н. събрание, Духовната семинария и пр. монументални сгради въ столицата. Фасадата на сградата за Богословско висше училище е въ старобългарски стиль. Св. Синодъ е одобрилъ плановетѣ и поемнитѣ условия и постановилъ да се произведе публиченъ търгъ, за да се даде постройката на сградата на прѣдприемачъ. Ще се състави, съгласно съ законъ, комисия, която да произведе търга.

Министръ—прѣседателя въ синодната палата. На 15-и того часа на 11 прѣдъ пладне, министръ прѣседателя—министръ на външнитѣ работи и на изповѣданията, г. Ив. Ев. Гешовъ, посѣти въ Синодната палата Тѣхни Високопрѣсвещения Прѣседателствуващия св. Синодъ и синоднитѣ архиереи. Той биде приетъ въ малкия синоденъ салонъ, дѣто бѣха всички синодни архиереи. Г-нъ министръ прѣдседателъ прѣседѣ и бесѣдва повече отъ часъ съ Тѣхни Високопрѣсвещения.

Св. Вратчанския митрополитъ. Високопрѣсвещениятъ св. Вратчански митрополитъ, който отъ три недѣли бѣ въ отпускъ въ столицата и гостъ на Високопрѣсвещенитѣ синодни архиереи, замина на 14 того сутринята съ пощенския влакъ за г. Враца, седалището на епархията си

Годишенъ актъ. Въ недѣля, на 17-и того, часа на 10 сутринята, ще стане подомашнему годишния актъ въ Духовната семинария. Н. Прѣсвещенство св. Великия епископъ г. Неофитъ, ректорътъ на семинарията, ще даде отчетъ за годишнитѣ занятия въ семинарията и за успѣхитѣ на възпитаницитѣ. Подиръ това синодниятъ делегатъ Н. Прѣсвещенство св. Левкийския епископъ г. Варлаамъ ще раздаде атестатитѣ на възпитаницитѣ, които свършватъ сурса на семинарията. Наедно съ атестатитѣ ще имъ раздаде награди книги отъ име на св. Синодъ. Курсътъ на духовната семинария свършватъ 19 души възпитаници. И 19-тѣ издържали зрѣлостния си изпитъ съ голѣмъ успѣхъ, а нѣкои отъ тѣхъ съ отличие

Посѣта. Н. Високопрѣсвещенство св. Варненския и Прѣславския митрополитъ г. Симеонъ посѣтилъ на 12-и того въ Министерството на общитѣ сгради и на съобщенията г. министра Д. Яблански по работи и нужди, относящи се до св. Варненската епархия.

Св. Драговитийския епископъ. Управяващиятъ св. Старо-Загорската епархия, Н. Прѣсвещенство св. Драговитийския епископъ г. Иосифъ, който бѣ въ отпускъ въ столицата, замина миналата сжбота за Стара-Загора.

Безплатни притурки Абонатитѣ на „Ц. вѣстникъ“ ще получатъ двѣ безплатни приложения: първата е „Писма I по въпроучение въ българскитѣ училища и II по добавѣното възнаграждение на свещеницитѣ“, а втората **Православно догматично богословие** отъ епископъ Силвестръ т. I. И двѣтѣ излѣзоха тия дни отъ печатъ. Първата ще се изпрати съ 25 а втората съ 26 брой на „Ц. вѣстникъ“. Първата е 70 стр. голѣмъ форматъ, а втората съ 301 стр. голѣма осмина. Продажната цѣна на втората е 3 лева.

Дарители. Въ *Пловдивската епархия* е имало слѣднитѣ случаи на пожертвование и дарове за църквитѣ отъ страна на благочестиви християни:

1. За църквата „св. Марина“ въ гр. Пловдивъ: а) г. Георги Милковъ подарилъ единъ катъ свещенически одежди за 170 лв. б) Г-жа Ана Недѣлчева — единъ катъ свещенически одежди за 170 лв., една икона „св. Екатерина“ за 200 лв., едно кандило съ четири и панахидница за 75 лв., в) Г-нъ Д. Петковъ — едно позлатено кандило за 10 лв., г) Г-жа Стефана Райкова — двѣ позлатени руски кандила за 20 лв., д) Г-жа Елена Ив. Тодорова — едно позлатено руско кандило за 5 л., е) Г-ца Пинелопи Константинова — два покровеца съ въздухъ копиринени съ рисунки и сребърни ресни съ камъни за 50 лв., ж) Д-ръ К. Найденовичъ — една кадилница, два трисвѣщника съ дискусии, една чаша за теплота съ дискусче — руски за 65 лв., з) семейство Филипъ Стояновъ — единъ дискусъ за 26 лв. и единъ дарителъ, който не желае да му се съобщава името — единъ дискусъ за 26 лв.

2. За църквата „св. Богородица“ въ с. Чоба, Пловдивска околия, Ангелъ Петковъ, държавенъ бирникъ, подарилъ единъ голѣмъ пиринченъ свѣщникъ на стойность 154 лв.

3. За църквата „св. Хараламбий“ въ с. Сотиръ, Пловдивска околия: а) Поклоникъ Стоилъ Христовъ отъ с. Сотиръ, подарилъ единъ катъ църковни одежди на стойность 120 лева, едни рипиди на стойность 100 лева, едни покровци на стойность 15 лева и едно кандило на стойность 20 лева, б) Поклоникъ Георги Г. Устински отъ сжщото село подарилъ: едни хоругви (байряци) на стойность 100 лева, една Плащаница на стойность 160 лева, единъ напрѣстоленъ кръстъ на стойность 40 лева и три кандила на стойность 50 лева, и в) Стоянъ Ивановъ Поповъ отъ сжщото село подарилъ единъ полиелей на стойность 200 лева.

4. За църквата „св. В. М. Георги“ въ гр. Панагюрище: а) наслѣдниците на покойния Найдень Дриновъ подарили завѣщанитѣ отъ него 50 лева; б) наслѣдниците на покойния Никола Страхиновъ — подарили 50 лв., в) Стефанъ Консуловъ, живущъ въ ст. София, подарилъ 50 лева, д) Стоянъ Гушкамовъ, живущъ въ ст. София, подарилъ едно напрѣстолно Евангелие, единъ седмосвѣщникъ и единъ трисвѣщникъ и е) наслѣдниците на покойния Маринъ Джуджевъ подарили завѣщанитѣ отъ него 100 лева.

5. За църквата „св. Тодоръ Тиронъ“ въ с. Брѣстовица, Пловдивска околия: а) х. Алекси Трифоновъ, отъ сщцото село, подарилъ два байряка (хоругви), едни покровци, двѣ икони на храмовия светия и единъ синджиръ за окачване на полиелея на стойность 130 л.; б) Георги Добричковъ, отъ с. село, подновилъ вапсването на църковния амвонъ заедно съ стълбата на стойность 25 лева; г) Петъръ Дачевъ, отъ с. село, подарилъ една икона „Възкресение Христово“, малтъкъ форматъ, на стойность 10 лева, и д) свещеникъ Никола Василиевъ, отъ с. село, подарилъ една икона „св. Богородица“, срѣднѣн форматъ, на стойность 35 лева.

6. За църквата „Въведение Пресветия Богородици“ въ гр. Панагюрище: а) Стефанъ Ив. Консуловъ, живущъ въ София, подарилъ 50 лева, б) наслѣдниците на покойния Маринъ Ст. Джуджевъ подарили завѣщанитѣ отъ него 100 лева. в) наслѣдниците на покойния Найдень Ст. Дриновъ, подарили завѣщанитѣ отъ него 50 лева, г) наслѣдниците на покойния Никола Ст. Страхиновъ подарили завѣщанитѣ отъ него 50 лева, д) г-жа Парашкева Несторова Юрукова подарила единъ катъ свѣтли одежди за въ память на покойния ѝ съпругъ, и е) Стоянъ Гушкамовъ подарилъ единъ трисвѣщникъ.

7. За църквата „св. Иоанъ Кръстителъ“ въ с. Карабунаръ, Пловдивска околия: а) Кръстана и Кръстанъ Ильови подарили единъ кръстъ на стойность 65 лева, б) Братя Георги, Петко и Мито Шикови подарили единъ потиръ на стойность 96 лева, в) Атанасъ Джоновъ, Демянъ Симоновъ и Стойко Комсиски подарили „херувими“ на стойность 123 лева, г) Стоянъ Г. Хаджиски — една църковна завѣса на стойность 70 лева, д) Димитъръ и Костадинъ Пачови — икона на „св. Великомъченикъ Георги“ на стойность 80 лева, е) Братя Малинъ и Богданъ С. Комсиски — кивотъ на стойность 20 лева, ж) Христо Софинъ — икона на „св. Пророкъ Илия“ на стойность 80 лева, з) Петко Джоневъ — кандилница за 15 лева, и) Анчо Терзовъ — копие за 10·50 л., к) Стефанъ и Мария Г. Кендерови — двѣ кандила за 139 лв., л) Димитъръ М. Кантранкъовъ — кандило за 120 лева, м) Ньона Н. Захова — табла за 20 лева, н) Павелъ Ат. Заховъ — лъжица за 5 лева и о) Никола П. Коларовъ — звѣздича за 5 лева.

Пловдивска Митрополия.

Обявление

№ 3454

Съ рѣшение № 112 отъ 19-й септември 1911 година, Пловдивскитѣ Епархийски Духовенъ Съвѣтъ низвергна отъ свещенически санъ саморазтригалия се свещеникъ Матей А. Саевъ, родомъ отъ с. Бѣлица, Разложко, бившъ енорийски свещенослужителъ въ с. Брѣстовица, Пловдивска околия.

Това рѣшение е потвърдено отъ св. Синодъ съ такова подъ № 39 отъ 10-й мартъ т. г.

г. Пловдивъ, 7-й юний 1912 год.

Осма Калугеровско Църковно Настоятелство.

Обявление

№ 16

Осма-Калугерското Църковно Настоятелство, Ловченска околия, обявява на интересующитѣ се, че на 10-й юлий т. г. 2—5 часа слѣдъ обѣдъ въ църковната килия на църквата „Св. Апостоли Петъръ и Павелъ“, ще се произведе търгъ съ явно наддаване отдаването на прѣдприемачъ за двѣ години дохода отъ 128 декара църковна нива въ мѣстността „Кури-дере“.

Първоначалната цѣна е 8 лв. на декаръ; за двѣтъ години възлиза на 1024 лв.

Изкания залогъ е 5%

Специалнитѣ поемни условия могатъ да се видятъ всѣки денъ въ църковната келия.

с. Осма-Калугерово, 10 юний 1912 год.

Отъ Настоятелството.

1—1

Рилска Св. Обитель.

Обявление

№ 1358

Понеже насрочения на 7|VI т. г. търгъ за прочистката 900 букови и осикови дървета не се състоя, то на 26 юний т. г. въ 3 часа слѣдъ обѣдъ въ канцеларията на монастирското управление въ Рилския манастиръ ще се произведе втори търгъ, съ явно малонаддаване за отдаване на прѣдприемачъ прочистката на сщцитѣ букови и осикови дървета срѣщо кулата Джамбево въ граници рѣка Рилска, Дяволскитѣ води, и Емишлъка. Приблизителната стойность на прѣдприятието е 3000 лева.

Поемнитѣ условия могатъ да се видятъ въ канцеларията на Св. Рилска обитель въ манастиря, въ метоха на Св. Рилска Обитель въ гр. Дупница и въ канцеларията на Св. Синодъ въ София. Залогъ за участие въ търга се изисква 5% въ свидѣтелство на Българската Народна Банка.

Конкурентитѣ трѣбва да се съобразяватъ съ нарежданията на чл. чл. 11—14 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Рилския манастиръ, 8 юний 1912 год.

Отъ монастирското управление.

1—1

II Балчикско Църковно Настоятелство.

Обявление

Балчикското Църковно Настоятелство при храма „Св. Никола“ обявява, че дири ежедневенъ пѣвецъ съ 80 лева мѣсечна заплата.

Всѣки желающъ да заеме тая длъжность, трѣбва 1) да има силенъ и мелодиченъ гласъ и

2) да владѣе добръ църковния редъ.

Слѣдъ удобрението му отъ настоятелството, ще бжде назначенъ.

гр. Балчикъ, 25 май 1912 година.

Прѣдседателъ Свещеникъ: Н. Анастасовъ.

Настоятелство при църквата „Св. Великомученикъ Георги“.

Обявление

№ 60

Настоятелството при църквата „Св. Великомученикъ Георги“ въ г. Дупница извѣстява, че опрѣдѣлената за теглене на 4-ий май т. г. парична лотария съ благотворителна цѣль, поради неразпродажбата на всичкитѣ билети въ кратковрѣмения срокъ, съ прѣдписание № 4948 отъ 17 май т. год. отъ министерството на търговията, промишлеността и труда се отлага и опрѣдѣля за 4-ий ноемврий т. година, когато окончателно ще се тегли.

Билетитѣ отъ сжщата лотария въ града ни се продаватъ въ църковната канцелария, а въ царството отъ специални прѣдставители.

Търсятъ се изъ царството прѣдставители, срѣщо процентъ върху продадени билети.

Всичко що се отнася до лотарията оптрава се до Прѣдседателя на Настоятелството, гр. Дупница, 26 май 1912 год.

Отъ Настоятелството.

1—1

Търновска Митрополия.

Обява

№ 3968

На 25 юний 1912 год. отъ 10—11 часа прѣдъ обѣдъ въ помѣщението на Търновската Митрополия ще се произведе втори търгъ съ явна конкуренция за направяне темплото на новата църква „Св. Трѣйца“ въ гр. В.-Търново. Депозита ще се внесе въ размѣръ 5% върху сумата, която първиятъ конкурентъ обяви въ врѣме на търга, като цѣна на прѣдприятието.

Книжата на търга, а именно: поемнитѣ условия и плана могатъ да се виждатъ всѣки присжтственъ день и часъ въ горѣпоменатото помѣщение.

Състезаването на конкурентитѣ ще трае до 11 часа прѣдъ обѣдъ.

Условията за участието въ търга ще се искатъ по чл. чл. 12 и 31 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Това се извѣстява на интересующитѣ се. гр. Търново, 5 юний 1912 год.

При Търновската Митрополия

и. д. Секретарь: **Хр. Хараламбевъ.**

Обявление

№ 11

Настоятелството при ц. „св. Димитрий“ въ гр. Свищовъ търси ежедневенъ пѣвецъ, който владѣе псалтикийното пѣние и се ползува съ приятенъ гласъ. Мѣсечна заплата 60 лева.—

2 V 1912 г.

Настоятелството.

3—3

Настоятелството на Бургазската Църква „Св. Св. Кирилъ и Методий“.

Обявление

№ 18.

Длъжността първи (дѣсенъ) пѣвецъ при Бургазската катедрална църква „Св. Св. Кирилъ и Методий“ е вакантна.

Желающитѣ да я заематъ да се яватъ лично, на лични разноски, да прѣдставятъ документитѣ си и пѣятъ пробно. Кандидата да познава основно източното църковно пѣние, да има силенъ, свободенъ, мелодиченъ гласъ, и да е непороченъ въ живота си. Заплатата 100—120 лева мѣсечно.

Бургазъ, 26 май 1912 год.

Прѣдседателъ Протоиерей **К. Христовъ.**

2—3

Църковно настоятелство при храма „Въведение Пр. Богородици“ въ гр. Ст. Загора.

Обявление

№ 8

Църковното настоятелство при храма „Въведение Пр. Богородици“ въ гр. Ст. Загора обявява на интересующитѣ се, че II-та енория при сжщия храмъ отъ 10 мартъ т. г. е вакантна и че се дири лице свършило Духовна академия или семинария, което да заеме тази длъжностъ.

Кандидатътъ трѣбва да изпрати документитѣ си до св. Митрополия, а въ черквата да се яви 3—4 празника на пѣние и проповѣдь.

Прѣдпочита се кандидатъ, който има приятенъ и мелодиченъ гласъ, сжщо и добра проповѣдническа подготовка.

Църквата е една отъ най-уреденитѣ, енорията е пълна и има благочестиво и добродѣтелно паство. гр. Ст. Загора, 5 май 1912 год.

3—4

Отъ Настоятелството.

Извѣстие

Столичниятъ свещеникъ Н. Д. Крапчански, по случай пълнолѣтието на Н. Ц. Височество Князь Борисъ Търновски, е издалъ брошурка „**Ноевиятъ ковчегъ**“. Тя струва 20 ст. и се намира за проданъ у автора й, ул. „Гривица“ (ючь-бунаръ), № 9.

3—3

Адвокатъ

Д-ръ Хрието Танчевъ

бивши дългогодишенъ началникъ на сждебния отдѣлъ при Св. Синодъ и напоследъкъ Директоръ на Българската Централна кооперативна банка, се остановява

АДВОКАТЪ

въ ст. София на улица „Славянска“ № 37.

Печатница „День“ — София.